

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LVI (50)
Štev. (Nº) 1

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
2 de enero - 2. januarja 1997

MARKO KREMŽAR

SMREKA IZ ROGA

Stoji na trgu sv. Petra v Rimu in spominja romanje iz vsega sveta, da praznujemo rojstni dan Jezusa iz Nazareta, ki je obdaril človeški rod z milostjo odrešenja. Kot visok kašipot je usmerjena kvišku. Nekaj tisoč slovenskih rojakov jo je spremljalo na dolgi poti in s ponosom opazovalo, kako se je okrašena in osvetljena spreminjala iz vitke smreke v lepo božično drevo. Njeno podobo so ponesli satelitski valovi po vsej zemeljski obli. Vsem, vernim in nevernim, je za nekaj dni simbol nečesa lepega, toplega in nedojemljivega. Za nas Slovence, ki smo z njo izkazali Janezu Pavlu II hvaležnost za letošnji obisk, s katerim nas je utrjeval v veri, pa ima smreka iz Roga še globlji pomen.

Prav toliko let ima kot sedanji Kristusov namestnik na zemlji, podobno kot on je bila priča težkih časov pred polovico stoletja. Rasla je v kraju, od koder so odhajali v večnost Slovenci zaradi zvestobe Njemu, kateremu v spomin so jo postavili zdaj na oddaljeno rimsko zemljo, ki je tudi prepojena s krvjo krščanskih mučencev. Med sokovi, ki so hranili njeno rast, so kaplje krvi in srage smrtnega potu, oblikovali so jo ne le vetrovi, marveč tudi vzdihli trpečih slovenskih domobrancev in hrópenje tisočev, ki so jih morili v njeni bližini. Smreka iz Roga je rasla iz zemlje, v kateri počivajo mučenci, in je dolga leta, podobno kot ljudje, ki so prebivali z njo v isti deželi — molčala.

Potem so jo posekali in pripeljali kot dar v središče krščanskega sveta. Predsednik države, človek, ki je nekoč izjavil, da predstavlja kontinuiteto režima, ki je spremenil zemljo, iz katere je zraslo tudi to drevo, v veliko grobišče, je drevo simbolično predstavil svetu. Najbrže ni pomislil, da bo stala mogočna smreka iz Roga ob grobu prvega papeža, katerega je pred devetnajstimi stoletji umorila poganska državna oblast.

Množica lučic na krepkih vejah visoke,

ponosne slovenske smreke utripa in sveti v rimsko noč. Ne daleč od tam vzbujajo pozornost tudi lepo razsvetljene razvaline še vedno mogočnega kolizeja. A kolizej ni razsvetljen v božičnem času na čast cesarjem, ki so ga postavili. Malokdo se spomni nanje. Luči, ki ga odražajo od temnega nočnega neba, žarijo v slavo Bogu in spominjajo na krščanske mučence, ki so jih v njem pomorili mogočniki, češ, da so sovražniki tedanje države. Cesarstvo, zgrajeno na nasilju, ni moglo razumeti, da je mogoče iskati skupno blaginjo brez nasilja. Zato je morilo nedolžne. Lučke na smreki iz Roga pa spominjajo slovenske kristjane na duše rojakov, ki jih je ugonobila iz podobnih razlogov druga država, katere je temeljila na nauku o razrednem sovraštvu in zato ni prenesla ljudi, ki so živeli iz evangelija ljubezni.

Slovenskim žrtvam brezbožnega in breznarodnega komunizma še ni bila popravljen krivica. Slovenska država, naslednica tiste, v katere okrilju so po vojni in revoluciji rojaki morili idejne nasprotnike, do danes ni obsodila tega dejanja in rajnim ni dala zasluženega priznanja. To pa je storil na slovenskih tleh Kristusov namestnik Janez Pavel II. Rajni iz Roga in iz nešteti slovenskih brezen so mu za izkazano priznanje brez dvoma hvaležni in tako je smreka iz kočevskih gozdov tudi njihov pozdrav svetemu očetu.

Kakor on nam slovenski mučenci pomagajo krepiti vero, ko nam skriti za simbolom tisočerihi luči ob grobu prvega papeža pričajo, da je svetloba močnejša od teme in da iz krvi poganja novó življenje. Slovensko božično drevo na trgu svetega Petra pa nam je lahko tudi opomin, da more sredi brezbriznega sveta celo posekana slaviti Boga, izžarevati hvaležnost, vzbujati vest, oživljati spomin in pričati, kar bi oblastniki in diplomati želeli zamolčati.

Kučan in božično drevo

Predsednik države Milan Kučan, ki se je mudil na obisku v Vatikanu, se je v soboto, 14. decembra, po jutranji maši v cerkvi sv. Petra srečal z državnim tajnikom Svetega sedeža, kardinalom Angelom Sodanom, nato pa ga je v zasebno avdienco sprejel tudi papež Janez Pavel II. V krajši izjavi po srečanjih je predsednik Kučan povedal, da je bilo v pogovorih med drugim omenjeno vprašanje ureditve odnosov med cerkvijo in državo v Sloveniji, dotaknili pa so se tudi vprašanj bogoslužja v vojski, bolnišnicah in zavodih ter vprašanj povezanih s šolo.

Na Trgu sv. Petra se je zbralo več kot 3500 slovenskih romarjev, ki so se prišli zahvaliti papežu Janezu Pavlu II. za obisk v Sloveniji. Osrednji dan tridnevnega romanja so poimenovali „Slovenija, znamenita dežela v srcu Evrope“. To so besede, ki jih je papež izrekel ob obisku v Mariboru. Slovenskim romarjem so se na romarski maši v baziliki Sv. Petra pridružili tudi predsednik Slovenije Milan Kučan s soprogo Štefko ter minister za kulturo Janez Dular, minister za notranje zadeve Andrej

Šter in kmetijski minister Jože Osterc. Predsednik Kučan je pri splošnem sprejemu predal slovensko smreko papežu, ki se je mu tudi zahvalil kot „romarju“.

Smreka iz Roga na trgu sv. Petra

Delegat Jože Škerbec — papeški prelat

Malo pred božičem je sv. oče Janez Pavel II. imenoval delegata slovenskih dušnih pastirjev v Argentini župnika Jožeta Škerbca za svojega častnega prelata, kar je visoko cerkveno odlikovanje. Tako kot sedaj on sta dobila enako odlikovanje njegova predhodnika v vodstvu slovenske katoliške misije v Argentini Anton Orehar in Alojzij Starc.

Škof msgr. Metod Pirih, ki je zadolžen za slovenske izseljence, je sporočil to častno novico z naslednjim pismom:

Spoštovani gospod prelat Jožef Škerbec

Na seji Slovenske škofovske konference v četrtek, 19. XII. 1996 v Ljubljani sem zvedel, da Vas je sv. oče Janez Pavel II. imenoval za prelata.

K temu odlikovanju Vam iskreno čestitam in želim, da bi še uspešneje opravljali službo delgata Slovenskega dušnega pastirstva v Argentini ter glavnega urednika revije Duhovno Življenje.

Ponovno iz srca voščim vesel božič in novo leto.

Koper, 21. XII. 1996

Metod Pirih, koprski škof in narodni ravnatelj za Slovence po svetu.

Slovenci v Argentini smo veseli, da je cerkvena hierarhija počastila našega cerkvenega voditelja za njegov trud in delo, obenem pa tudi priznala našo skupnost kot važen del slovenskega cerkvenega občestva.

Prelatu Jožetu Škerbcu tudi mi čestitamo k počastitvi in mu želimo mnogo uspeha pri tako odgovorni službi.

Zgodilo se je v Sloveniji

POGOVORI O MANDATARJU

Predsednik republike Milan Kučan je začel 9. decembra posvete z vodji poslanskih skupin o možnih kandidatih za predsednika vlade. Ločeno se je pogovarjal z vodji poslanskih skupin LDS Tonetom Anderličem, SLS Francem Zagožnom in SDS Ivom Hvaličo. Naslednji dan se je pogovarjal z vodjo poslanske skupine Združene liste socialnih demokratov (ZLSD) Miranom Potrčem, nato pa še z vodjo poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev (DeSUS) Antonom Delakom, vodjo poslanske skupine ter predsednikom Slovenske nacionalne stranke (SNS) Zmagom Jelinčičem ter s poslancema narodnih skupnosti v parlamentu, Mario Pozsoncem in

Robertom Battelijem. Z vodjo poslanske skupine Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) Miroslavom Mozetičem se je pogovarjal v sredo. Mozetič je povedal, da je bila osnovna tema pogovora stališče stranke in njene poslanske skupine do temeljnih vprašanj, zlasti vprašanja stabilne vlade in določenih zadev, ki jih bo treba narediti znotraj države in odnosu do zunanje politike oz. vključevanja v Evropsko zvezo. Mozetič je pojasnil, da je predsedniku Kučanu dejal, da glede tega pri SKD ni nič novega, da vse tisto, kar so doslej zagovarjali, zagovarjajo tudi vnaprej.

REHABILITACIJA KATOLIŠKIH ZNANSTVENIKOV

Člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) so 17. decembra soglasno aklenu, da brez omejitev in v celoti posmrtno rehabilitirajo dr. Leonida Pitamica, dr. Aleša Ušeničnika in dr. Franca Vebra, ki so po drugi svetovni vojni zaradi političnih razlogov izgubili članstvo v SAZU.

DR. ANDREJ BAJUK — FINANČNI MINISTER

Slovenska ljudska stranka (SLS) se bo pri sestavljanju vlade potegovala za finančno ministrstvo, ki naj bi ga vodil dr. Andrej Bajuk, strokovnjak z dolgoletnimi delovnimi izkušnjami v Medameriški banki za razvoj. Predlog o kandidatu za finančnega ministra je usklajen tudi z drugima dvema partnerjema iz kroga t.i. pomladnih strank, je na časnikarski konferenci, 19. decembra, povedal predsednik SLS in morebitni kandidat za mandatarja Marjan Podobnik.

Naša skupnost živi!

Po miklavževanju in še v adventnem času se naša skupnost že pripravlja na praznovanje božiča. V soboto pred zlato nedeljo, sta Vincencijeva konferenca in Zveza slov. mater in žena pripravili v Slovenski hiši že tradicionalno božičnico. Sanmartinska Zveza žena-mati je imela svoj božični sestanek 19. decembra. V Slomškovem domu so imeli na zlato nedeljo (t.j. 22. dec.) božičnico, s sodelovanjem okteta Ars Musicalis.

15.12. je sanjuški Mladinski pevski zbor priredil božični koncert v cerkvi „Cristo Redentor“ v Ramos Mejiji. V Našem domu pa so otroci dvakrat imeli božično pripravo za lepo praznovanje božiča. To je bilo v soboto 21. dec. in nedeljo 22. dec.

Sanjuški odsek Zveze žena in mater je 8.12. imel zadnjo sejo v tem letu. Navzoča je bila tudi Pavlina Dobovšek, predsednica centralnega odbora. 10.12. pa so žene imele družabni večer.

V soboto, 14. dec. je Pristavska folklorna skupina priredila slovenske, argentinske, grške, hrvaške in ukrajinske folklorne skupine.

V nedeljo, 15. decembra je Mladinska igralska skupina iz Slovenske vasi priredila v Hladnikovem domu Molierovo igro „Zdravnik po sili“.

Enodnevne duhovne vaje za žene so se vršile v Slovenski hiši dne 15. dec. 22. dec. pa bodo istotam duhovne vaje za može.

V nedeljo, 22. dec. sta mladinski organizaciji SDO-SFZ imeli zvezni občni zbor.

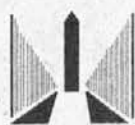
Rotary klub v San Justu je izbral Naš dom kot najbolj aktivno emigrantsko skupino, ki deluje v San Justu.

Upravni odbor Zedinjene Slovenije je

v četrtek, 12. dec. imel zadnjo sejo v tem letu. Prišel jo je predsednik ZS, Marjan Loboda, ki se je vsem navzočim zahvalil za sodelovanje v tekočem letu, posebno tajnici, Alenki Poznič. Blagajnik, cont. Milan Magister ni bil navzoč. Podpredsednik dr. Vital Ašič je podrobno poročal o delu, ki ga s prof. Jano Dobovšek vršita v svojem odseku. Arh. Jure Vombergar je opominjal na knjižnico ZS, ki ima na razpolago knjige novjših izdaj. Mija Markež je v imenu odseka za šolstvo poročala, da je dosedaj prijavljenih 49 otrok za počitniško kolonijo v Cordobi. Lic. Albin Magister je poročal o delu za zbornik Zedinjene Slovenije ob njeni 50-letnici (objavljamo posebej!) Delegat msgr Jože Škerbec je sporočil, da nas bo škof msgr Metod Pirih predvidoma obiskal proti koncu leta 1997 in bo podelil zakrament sv. birne našim otrokom.

Končno je predsednik Marjan Loboda poročal, da je dobil sporočilo o novih groznjah koroškimi Slovincem, o požaru Zveze slov. organizacij v Celovcu in o grozljivih pismih posameznim slovenskim ustanovam. Koroški nemški politiki skušajo vsa ta dogajanja predstaviti kot navadno kriminalno delo, slovenska skupnost pa ima o tem drugačno mnenje. Predsednik je ponovno opomnil na bližnje volitve, sledil je razgovor o napovedanih obiskih iz domovine in drugih dežel ter o programu dela za naslednje leto.

Naš dom v San Justu je obiskal Tomaž Jereb, ki je direktor Združenja staršev duševno prizadetih otrok v Sloveniji. Udeležil se je Svetovnega kongresa v Santiagu de Chile, kjer je bilo zastopanih 143 držav. Na vprašanje, koliko otrok je v Sloveniji duševno prizadetih, je odgovoril, da enako, kakor v drugih državah: 1.5% prebivalcev.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Ob koncu leta je vlada doživela šesto splošno stavko, odkar je Menem predsednik države. Tri od omenjenih stavk so delavci izvršili v preteklem letu, kar pomeni močno zaostritev razmer med vlado in sindikati. A moč sindikalnih organizacij prav tako pada kot priljubljenost vlade, ker ne najdejo pravega razmerja ne do delavstva ne do sodobne argentinske problematike.

VSİ SO NESTRPNI

Ne bomo tu ponavljali vse zgodovine argentinskega sindikalizma v zadnjem desetletju. Omenimo le, da je združena CGT za časa šestletnega mandata predsednika Alfonsina organizirala proti vladi kar 13 splošnih stavk. Menem je prišel na oblast z odločilnimi glasovi delavstva in kljub temu, da se je od vsega začetka jasno videlo, da je predsedniku več Mendarodni denarni fond kot pa delavstvo, so sindikati vse vladne ukrepe mirno gledali. Po dolgih letih šele so organizirali prvo stavko, ko se je predsednik dotaknil organizacij za socialno skrbstvo, v katerih imajo sindikati neizčrpni viri fondov.

Sledile so druge stavke, do zadnje, šeste, ki je bila izvedena na Štefanovo. In kljub temu, da je to pot šlo za protest proti vladni ofenzivi na delavsko zakonodajo, je bil obseg te stavke precej pod zadnjimi, izredno uspešnimi. V tem je razvidno, da pada tudi moč sindikalizma, ki znova nastopa globoko sprt v lastni notranjosti.

A pogledimo nekoliko vzroke te stavke in način, kako so se protesta lotili gremiji. Dolgo časa se v državi že govori o delavski fleksibilizaciji. In čeprav je beseda izredno doneča, pomeni enostavno odpravo nekaterih temeljnih pravic, ki jih je svoj čas general Perón dodelil delavstvu, ali si ga je to znalo priboriti. Menem je že od vsega začetka svojega vladanja smatral, da je treba državo (in s tem je mislil bistveno gospodarsko delovanje) modernizirati. To pa pomeni odpraviti vse „stare“ delavske pravice, ki jih že smatrajo za „argentinske privilegije“, kateri da sabotirajo konkurenčnost argentinskih izdelkov na svetovnem trgu, zlasti če jih primerjamo s cenami azijskih. Seveda ni isto socialna zaščita argentinskega delavca kot onega v Singapurju.

Položaj bi bil gotovo popolnoma drugačen, če bi sindikati res branili delavstvo. Kajti v tem primeru bi že pred šestimi leti organizirali prvo splošno stavko, ko je bil še čas, in so ljudje tudi sindikatom še kaj verjeli. A že tedaj so bili prav po prizadevanju predsednika globoko razklani. Ločila jih je ravno drža, ki naj jo zavzemajo do „peronističnega“ predsednika, katerega so sami pomagali postaviti na prestol, pa je bilo njegovo prvo dejanje prav „modernizacija“ peronistične doktrine.

Od tedaj pa doslej se položaj ni mnogo spremenil. In to je prišlo klavčno do izraza v sredo 18. decembra, ko je Menem s tremi dekreti bistveno spremenil argentinsko delavsko zakonodajo, pa sindikati niso vedeli, kako naj na to sploh reagirajo. Ko so potem po nekaj dneh oklicali stavko, je bilo jasno, da sklep ni bil enoten in da v to stavko ne bodo vsi sindikati položili vseh razpoložljivih sil. Izid stavke je to jasno pokazal.

Dejstvo je, da so pravzaprav med vlado in sindikati tekla pogajanja prav glede slavne „fleksibilizacije“. To seveda ne zato, ker bi predsednika kaj izredno zanimalo mnenje sindikalistov, marveč ker za potrdilo omenjene zakonodaje potrebuje glasove sindikalnih parlamentarcev. Po drugi strani pa so tudi podjetniki že večkrat izrazili željo, naj se ta zadeva uredi po normalnem zakonskem postopku, ne pa po osovraženih dekretih, ki bi jih kdaj pozneje lahko enostavno izpodbila kaka sodnijska odločba. Celo takšno je bilo stanje, da so pogajanja tekla v nalepšem redu in so že prišli do šte-

vilnih skupnih točk. Tedaj pa je padla vmes že znana nestrpnost tukajšnjih ljudi. Sindikati so zvedeli, da je predsednik odločil nov ukrep v smeri liberalizacije ustanov za socialno skrbstvo. Vsi v ognju so zagrozili, da pogajanja prekinajo. Predsednik pa je prav tako nestrpnost dejal, da mu je že dovolj tega zategavanja in enostavno podpisal omenjene tri dekrete, ki bistveno omejujejo moč sindikatov, ker predpostavljajo pogajanja po podjetjih, medtem ko so doslej pogajanja vedno tekla na sindikalni ravni za vse delavstvo, ne glede na podjetje, v katerem so delali. Boj je bil napovedan.

JOVO NA NOVO

Stavka je za nami. Ni uspela kot bi želeli sindikalisti, in ne tako slabo, kot bi želela vlada. Pravzaprav so oboji izgubili. Sindikati, ker jih delavstvo vedno manj posluša, predsednik, ker se njegova avtoriteta vedno bolj krha. Zlasti še, ker stopamo v volilno leto, kjer mora Menem nujno pokazati kake zanimive uspehe, ker velika nevarnost je, da izgubi večino v poslanski zbornici in zaide v položaj, v katerem bo vladanje vedno bolj težavno. Senca Alfonsina, ki je moral zapustiti oblast še pred ustavnim rokom, se grozeče kaže na obzorju.

Zato je nujno, da se vsa ta zadeva mirno reši, še predno se začne volilna kampanja. Menem torej po eni strani grozi, da bo v tej zadevi še naprej podpisoval dekrete, po drugi strani pa ponuja nadaljna pogajanja, da bi lahko dosegel parlamentarno potrditev nove delavske zakonodaje. Ta je tudi želja podjetnikov, ki so jo jasno izrazili ob vsem tem prerivanju.

Kar pa se tiče ustanov socialnega skrbstva, so si tudi sindikalisti na jasnem. Menem ne bo umaknil svojega programa. Zavezal se je zanj že pri Svetovni banki, od katere je država celo prejela 300 milijonov dolarjev posojila, da sindikalne socialne organizacije izvedejo potrebne spremembe. Vsako tresorjenje je torej bob ob steno.

Vendar položaj vlade ni rožnat. Preveč je problemov. Sedaj že v vladi sami jasno govorijo o dejstvu, da tudi sprememba delavske zakonodaje ne bo rešila vprašanja brezposelnosti, ki se je vgnezdila v argentinski družbi in že dobila domovinsko pravico. Kot je dobil domovinsko pravico državni deficit, in korupcija, in... še bi lahko naštevali.

In še en od težkih problemov: pokojninski skladi. Državni fond se vedno bolj prazni in vlada mora nenehno vlagati denar v ta sod brez dna. Tudi privatne pokojninske ustanove se nahajajo v težkem položaju, kajti število tistih, ki so vpisani, pa sploh ne plačujejo mesečnih prispevkov, nenehno raste in že presega polovico vseh vpisanih. Celotna sprememba pokojninskega sistema se je tako izjalovila in vlada, ki se je nameravala rešiti tega problema, se je znašla pred dejstvom, da se je problem le še povečal.

Po drugi strani pa se nadaljuje kruti boj med vlado in bivšim gospodarskim ministrom. Obtožbe letijo vse vprek in vsi le čakajo, kako se bo to nehalo. Izrazi, ki jih eni in drugi uporabljajo, se nenehno stopnjujejo. Proti Cavallu je vpeljanih že toliko sodnijskih postopkov, da ni verjetno, da bi se mogel izogniti zaporu. Da bo pa v svojem padcu potegnil za sabo marsikatero vladno osebnost, tudi ni dvoma. Vse to pa le še bolj razgalja nemoralnost članov vlade; kritike v tem smislu se množijo, in prihajajo iz vedno številnejših krogov. Zadnja v tem smislu je bila izjava krščanskih podjetnikov, ki so ob koncu leta kritizirali korupcijo, juridično nestabilnost ter „postopek socialne desintegracije“. Obenem so rotili vlado, naj „moralizira ekonomski model“. Podobno so se izrazili pred časom argentinski škofje. Tudi tedaj so naleteli na gluha ušesa.

Drugi krog pogovorov

Prejšnji teden je potekal v razgovorih predsednika države Milana Kučana s predsedniki posameznih parlamentarnih strank v drugem krogu pogovorov,

Ti so o pogovorih izjavili:

Predsednik Liberalne demokracije Slovenije Janez Drnovšek je 17. decembra po posvetih povedal, da stališče LDS ostaja nespremenjeno, saj ga njegova stranka še naprej predlaga kot kandidata za mandatarja. Njegova kandidatura ostaja aktualna in naj z njo predsednik Kučan računa.

Predsednik Slovenske ljudske stranke Marjan Podobnik je pogovore s predsednikom države o kandidatu za mandatarja ocenil za koristne. Po pogovorih je Podobnik ocenil, da si predsednik države v zvezi z mandatarstvom res prizadeva poiskati takšno rešitev, ki bo imela večinsko podporo ter nato zagotovila močno in stabilno vlado.

Vodja Socialdemokratske stranke Slovenije Janez Janša je ponovil stališče, da bi moral prvo priložnost dobiti tisti, ki ima večjo podporo. Obenem je poudaril, da SDS podpira skupnega kandidata strank slovenske pomladi, to je predsednika SLS Marjana Podobnika.

Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle je o pogovoru s Kučanom dejal, da vidi možnosti za potrditev mandatarja samo, če bo kandidat s strani strank slovenske pomladi, ki nastopajo kot blok s 45 poslanci. Obenem se je zavzel za čim bolj stabilno vlado s kredibilnimi partnerji.

Predsednik Demokratske stranke upokojencev Slovenije (DeSUS) Jože Globačnik je zagotovil, da lahko sedanji premier Janez Drnovšek dejansko računa na podporo petih poslancev DeSUS.

Predsednik Združene liste socialnih demokratov Janez Kocijančič je ponovil stališče svoje stranke, da se prvi mandat zaupa predstavniku stranke, ki ima relativno večino, torej LDS. Kot možen izhod iz sedanje situacije je predlagal ali uravnoteženo navzkrižno vlado ali pa uravnoteženo vlado z več ali manj elementi tehničnosti, ki bi imela omejen politični mandat za delo na podlagi širšega konsenza ter omejen rok trajanja.

Neformalnega posveta predsednika Kučana se je v imenu Slovenske nacionalne stranke udeležila Polonca Dobrajc, ki je po končanem posvetu povedala, da stranka še vedno ni izrekla podpore nobenemu izmed kandidatov za mandatarja, saj je po opravljenih pogovorih s predstavniki obeh strani še naprej očitno, da SNS ne jemljejo kot enakopravnega partnerja.

Predsednik Milan Kučan je na novinarski konferenci po končanem drugem krogu posvetovanj s predstavniki parlamentarnih strank, na podlagi katerega ni mogel izbrati kandidata za novega predsednika vlade, sporočil, da bo mandatarja za sestavo vlade predlagal še pred novim letom in to na podlagi prihodnjih pogovorov s predstavniki institucij, ki so tako kot on sam zainteresirane in odgovorne za stabilnost države.

V ta namen se bo predsednik Kučan posvetoval s predsednikom ustavnega sodišča, guvernerjem Banke Slovenije, predsednikom državnega sveta in še nekaterimi posamezniki, ki naj bi imeli dovolj izkušenj in ustavnopravnega znanja, da bi lahko pomagali poiskati izhod iz sedanjega položaja.

Po STA

VINKO VASLE, Mag, številka 27

(1)

Ivan Oman

• Govori se, da se poslavljate od aktivne politike. Tudi sami ste že nekajkrat povedali, da je taka tudi vaša želja. Ali to drži?

Vsekakor drži. Prvič: čas je, da se pri teh letih poslovim, in drugič: mislim, da imam pravico to napraviti; da imam — če Bog da — preživeti še nekaj let — pravico do zasebnosti po osmih letih dela v politiki. Če sem imel v njej kakšno dolžnost, sem jo opravil leta 1988 in 89, ko še ni bil vsakdo pripravljen stopiti v politiko. Razen seveda tistih, ki so delali v okviru partije in SZDL.

• Torej vaš odhod ni povezan s kakšnim osebnim razočaranjem, ampak bolj s tem, da mislite, da ste kot osebnost v politiki dosegli v glavnem vse tisto, za kar ste se pred leti zavzemali?

Ne, to pa ne! Kot sem povedal, želim preživeti starost v miru. Ne bi pa si upal trditi, da smo dosegli vse tisto, kar sem želel takrat, ko smo na primer ustanovili Slovensko kmečko zvezo. Še zdaleč ne. V vseh teh štirih letih koalicije LDS in SKD bi morali nekatere stvari iz kmečkega vprašanja sistemsko urediti. Tega pa niso hoteli. Tisto, zaradi česar smo predvsem začeli delati leta 1988, torej ni uresničeno.

• V zadnjih letih ste doživeli politično preobrazbo: iz Slovenske ljudske stranke, v katero se je preimenovala Slovenska kmečka zveza kot gibanje, ste odšli k slovenskim krščanskim demokratom. Ali vam je znotraj SKD uspelo uveljaviti kakšno stvar, ki je v SLS niste mogli?

V SLS tudi objektivno ni bilo mogoče vplivati na kmetijsko politiko, ker je to stranka v opoziciji. Druga zgodba pa je SKD v vladi. To pa je razlog za moje razočaranje.

SKD v vladi. To pa je razlog za moje razočaranje.

• Bi lahko povezava obeh strank, za katero ste si toliko prizadevali, vaše razočaranje in po svoje politični neuspeh zmajšala ali celo odpravila?

Moje stališče je bilo, da kmečkemu stanu ne zadošča samo stanovska organizacija, ker je jasno, da se v demokraciji politika dela v parlamentu, predvsem pa v vladi. Za to potrebuje močno stranko, ki pa nikoli ne more biti taka, če je nekakšna kmečka stranka. V industrijski družbi kmečka stranka ne more biti močna.

Zato je bilo moje stališče, da se mora Slovenska kmečka zveza nujno povezati s politično stranko, ki bi ji lahko bila politična zaveznica. Za ta namen v nobenem primeru ni prišla v poštev stranka z liberalno ali socialistično usmeritvijo. Že do socialdemokratov, je verjetno treba biti skeptičen.

Torej ji ostane le stranka na konservati-

vnih temeljih, to je krščanska demokracija, kakršna je bila svojčas, pred vojno, Slovenska ljudska stranka. Moj namen je bil iz kmečke zveze in krščanskih demokratov napraviti novo Slovensko ljudsko stranko, ki bo močna opora kmečkemu stanovskemu gibanju.

To se mi ni posrečilo. In ker sem v tistih mesecih spomladi 1992. v stranki, v kateri sem bil celo predsednik, doživel razne čudne stvari (ker je pač nekdo želel imeti svojo stranko), sem odšel tja, kjer sem mislil, da je prostor za vse, za celotno kmečko zvezo.

• Takrat ste se razšli s človekom, ki je pravzaprav predstavljal SLS in tisto usmeritev, ki vam ni bila po volji — to je z Marjanom Podobnikom. Ali je boleče delati razlike med Podobnikom kot politikom in Podobnikom, ki je z vami, odkar je poročen z vašo hčerko, tudi v sorodu?

Ni ravno lahko. Družina Podobnikov je skoraj vsak teden pri nas, otroke imamo vsi radi... Nekako gre, čeprav bi si želel, da bi se na drugačen način poslovil od politike.

• Kakšna je ta želja?

Da bi se izpolnil moj politični cilj, enotna, zmerno konservativna stranka na Slovenskem, ki bi temeljila na spoštovanju krščanskega humanizma — ne bom se skliceval na krščanski etos, ker je to strožja zadeva — in bi bila v oporo kmečkemu stanu. Ta je povsod po Evropi bolj ali manj tisti, ki se mora nenehno in neprimerno težje kot kdorkoli bojevati za svoj obstoj in za katerega, razen v deklaracijah, ni razumevanja.

• Ali s Podobnikom zasebno še polemizirate in se prepričujeta?

To se zgodi le poredko. Pogovarjava se o domačih stvareh.

To se zgodi le poredko. Pogovarjava se o domačih stvareh.

• Danes je slovenskemu kmetu v ekonomskem smislu huje, kot mu je bilo v osemdesetih letih, takrat, ko ste zelo dejavno posegli na to področje. Krščanska demokracija pa je vendarle stranka, ki je na oblasti.

V prejšnjem, socialističnem času so bila zelo različna obdobja. Bili so časi, kakršno je bilo tudi leto 1989, ko so bile za kmeta ekomonske okoliščine silno težke. Obstajali so tudi časi, ko je bilo zelo ugodno, za obdobje pred letom 1965 pa velja, da je bil kmečki stan odpravljen.

Potem ko se je režim odpovedal kolhozništvu, je iskal druge načine, kako kmetom vzeti zemljo in odpraviti njihov stan. To je bilo najhujše. Kmet pa zemlje ne da in vedno se obrne proti tistemu, ki mu jo hoče vzeti.

V času socializma, ko sem bil prepričan,

da je pred koncem, da kot družbeni red ni uresničljiv in mora propasti, sem kolegom kmetom pogosto rekel, da je kapitalizem grši, da bo hujši, kot je socializem. Seveda, v kapitalizmu (lepše se mu reče tržno gospodarstvo) je v vseh demokracijah v Evropi prevladalo spoznanje, da je kmetijstvo tako pomembna panoga in kmečki stan za družbo tako pomemben, da ga je treba zaščititi oziroma tržne razmere urediti na poseben način. Zato, ker je to urejeno, ni več tistega grobega kapitalizma izpred stoletja.

Pri nas pa je. Pri nas smo naenkrat zašli iz socializma v čisto pravi kapitalizem, ki ne pozna milosti. Prav zato je na Slovenskem od časa do časa celo težje, kot je bilo v tistem socializmu, ko smo kmeta organizirano uničevali.

• Soudeleženi ste na oblasti. Ali na to ne morete vplivati?

Na tem področju me je moja stranka ne morete vplivati?

Na tem področju me je moja stranka razočarala. Veliko sem opozarjal, pa ni bilo izpolnjeno niti tisto, kar je že bilo dogovorjeno v koalicijskem dogovoru. Kaj je razlog za to, da vrh moje stranke ni pripravljen udariti po mizi in zahtevati izvajanje dogovorjene politike, ne vem.

Nikoli nisem nasprotoval temu, da je šla SKD v koalicijo. Vem, da se politika dela v vladi, in ne v opoziciji, vendar je kmetijstvo moje področje, zato se čutim odgovornega in prizadetega, ker smo to vnesli v koalicijski dogovor, a se ne uresničuje.

• Kaj vam rečejo kmetje, ko se z njimi pogovarjate? Ali vam očitajo, so jezni, razočarani, so si drugače predstavljali?

Bolj kot vsi drugi sem jezen jaz. Na zadnjih sestankih kmečkega odbora pri SKD

sem bil nekajkrat precej glasen... Kmetje so seveda razočarani. Meni neposredno ne očitajo nič, čeprav vem, da to počnejo, in to je popolnoma razumljivo, zato jim ne zamerim. Tudi sam bi marsikaj očital politiku, ki ne more pokazati, da je kaj napravil.

Tudi nočem več hoditi na shode stranke, ker lahko samo kritiziram, hvaliti pa nisem pripravljen. Nisem pripravljen saditi rožic, ker vem, da je te stvari mogoče urediti, ker ne gre za velik denar. Zato me tudi na predvolilnih shodih SKD ne bo.

• Prej ste povedali, da vidite, da lahko stranka nekaj uresničuje le, če je v vladi in ni v opoziciji, zdaj pa ugotavljate, da se znotraj takšne koalicije ni dalo veliko spremeniti in uresničiti. Tudi tistega ne, kar je bilo dogovorjeno in podpisano v koalicijskem dogovoru. Največ očitkov leti na krščansko demokracijo, da v tem primeru ni storila tistega koraka, ki bi ga po mnenju nekaterih morala — da bi primeru ni storila tistega koraka, ki bi ga po mnenju nekaterih morala — da bi takšno koalicijo zapustila. Se glede tega razlikujete od globalne politike stranke SKD?

V stranki sem nekajkrat zahteval, da se zapusti koalicija ali pa se gremo tako koalicijo, kot se spodobi. Najmanj, da se uresničuje dogovorjena politika. Dobro vem, da se kmetijska politika dela v vladi, ne v opoziciji, kjer si lahko nabiraš točke, kritiziraš, kar je razumljivo, ker pričakuješ, da se boš čez štiri leta povzpел — napraviti pa ne moreš nič. Hudo pa je, če si šel zato zraven, da boš nekaj naredil, potem pa ti ne uspe...

• Ste se tudi odmaknili od politike vrha stranke SKD?

Tudi.

Nadaljevanje prihodnjič

Obisk na Dunaju

Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle in podpredsednik stranke ter vodja poslanske skupine SKD Miroslav Mozetič bila na večdnevem obisku na Dunaju. Predsednik Lojze Peterle se je sestal z avstrijskim zunanjim ministrom dr. Wolfgangom Schüsslom, ki je tudi predsednik sestrške avstrijske ljudske stranke. Oba predsednika sta obravnavala novonastale razmere v Sloveniji po volitvah in nekatere evropske vidike z ozirom na približevanje Slovenije EZ.

Lojzeta Peterleta sta sprejela tudi predsednik avstrijskega parlamenta dr. Heinz Fischer ter drugi predsednik parlamenta dr. Heinrich Neisser. Oba sta se zanimala za razmere v Sloveniji in evropsko politiko slovenskih strank.

Vodja poslanske skupine SKD Miroslav Mozetič in vodja poslanske skupine dr. Andreas Khol pa sta v daljšem pogovoru obravnavala sodelovanje obeh poslanskih skupin v prihodnjem mandatnem obdobju.

Bivši avstrijski zunanji minister dr. Alois Mock je ob tej priložnosti, tudi kot predsednik Evropske demokratične zveze, Sloveniji izrazil podporo pri vključevanju v evropske integracije.

Podpredsednik SKD Miroslav Mozetič je obiskal tudi inštitucije koroških Slovencev na Dunaju, kot sta kulturni center Korotan in Center avstrijskih narodnih skupnosti. S predsednikom centra mag. Marijanom Pippom je govoril o evropski listini za zaščito manjšin, ki jo je podpisala tudi Slovenija, vendar je državni zbor še ni ratificiral.

Slovenska delegacija je bila navzoča tudi na literarnem večeru Draga Jančarja, ki je na povabilo predsednika avstrijskega parlamenta dr. Heinza Fischlerja prebral odlomek iz svoje knjige Kratko poročilo iz dolgo obleganega mesta — Pravičnost za Sarajevo. Knjiga je izšla v nemškem prevodu pri celovski Mohorjevi družbi.

Poročilo SKD

Zbornik Zedinjene Slovenije

Delo za Zbornik ZS ob njeni 50-letnici se nadaljuje brez prestanka: kopiči se tvarina in se računalniško obdeluje z vseh področij društvene dejavnosti. Tako se kronološko in vsebinsko urejajo poglavja o različnih prireditvah, ki so bile v društveni pristojnosti, kot so npr: proslave narodnih in dejavnih praznikov, domobranske proslave, šolski nastopi in praznovanja Slovenskih dni, druge množične in javne manifestacije, delo za šolo in tako naprej. Pripravljajo se statistike, kjer bodo številke spregovorile o delu in stanju našega emigracijskega toka v netoliko običajni dimenziji. Vendar pa kljub temu obstajajo še prenekatere bele lise, ki jih še ni bilo mogoče ustrezno pokriti.

Nekatere zadevne podatke nam bi morda z dobro voljo lahko poskrbeli sorodniki ali celo dediči bivših odbornikov, ki so iz enega ali drugega razloga hranili doma dokumente o delovanju organizacije, pa bi le-ti bolj spadali v društveni arhiv. Morda bo tale pobuda nagnila koga ob brave, da nam v tem smislu priskoči na pomoč.

Albin Magister, referent zgodovinskega odseka ZS

REZI MARINŠEK

Utrinki

„Otrok ni! Malo manj kot jokalo sem in prosil, naj imajo otroke, pa ne! Po enega — narod propada...“ Sedela sta si nasproti in premišljevala. Na cesti ni srečala enega otroka. Res, da je poletje, pa vendar. Vsi ne bi bili na morju ali hribih.

Dobila je ključ domače cerkve, kar ni tako enostavno. Ljudje kradejo, zato je vse zaklenjeno. Je bila vedno tako skromna notranjščina? — se je spraševala.

Prisluhnila je zvonjenju, tako milemu in dragemu. Vabilo je k maši. Zbrala se je gruča ljudi, več žensk kot moških. Po maši se je približala motni in počasni reki. Kljub poletju ni v vseh dneh videla enega kopalca. Tudi čolnov ni bilo videti. Včasih ga je imela vsaka hiša. — Ne, ne sme misliti nazaj, marsikaj je tudi novega. Tudi tam prodira duh časa.

Popoldne se je odpravila proti domu. Zdaj tihemu in molčečemu. Lepa, nekako zagonetna stavba, spominjajoča pradednih dni. Kaj bo s teboj, je pomislila in kaj bo z nami? Posekali so drevje, kako malo ga je še ostalo in ni več stezic. Samotno je. Ni ptičev, ni več lin, tudi voda ne šumi več. Niti groba patrov ni več. Stisnilo jo je pri srcu. Opazovala je z lesom zabita okna in se spominjala.

V ozadju se je v soncu svetilo gorovje.

Peljali so se v gorovje, koliko novih košenic je videla! Nikjer pa ni bilo posajenih mladih drevesc. Ponajveč so le pokosili travo. Naenkrat so se ustavili pri majceni kočici. Tekla je do vrat prepreženih s pajčevino. Je res tako neznan — seveda, eno sobo so podrli. Tam blizu je stal star vodnjak, v ozadju napol podrta staja. Pot, po

kateri so se pripeljali, je bila v dobrem stanju, a kje je tista serpentinasta potka, po kateri so otroci tekli iz doline do kočice? Ni je več! Tudi ni več ljudi, nikogar nikjer! Ob hišici sta nekdaš rasla dva visoka drevesa. Enega so požagali. Ozirala se je okoli in iskala v tišini, vse je bilo tiho. Vse je bilo zaraščeno in tudi tistih otrok, ki so jim takrat pritekli iz kočice naproti, ni bilo več. O, pač, že ne več otroci, so se vsi preselili v druge kraje in tam imeli druge domove in druge svoje otroke!

Spet so posedli v avto in spomnila se je pesmice: „In vsaka stezica popelje te v Rim, pa naj še tako bo izgubljena, — tja v Italijo, tja v Koromandijo, stezica ne pelje nobena.“ — Obšli so zaraščen prostor, kjer je stala nekoč prva, glavna postaja tovarne žičnice, še iz „stare Avstrije“, ki je v vagončkih privezane spuščala v dolino meterska polena. Ko so otroci v spremstvu očeta pritekli do tam in se je on pogovarjal z inženirjem, ki je imel puško na rami in ob strani zvestega ovčjaka, so oni z zanimanjem, pa malo tudi s strahom opazovali nakladanje in spuščanje vagončkov. Ponajveč so bili to mrki ljudje, med njimi Uskoki. Naložen vagonček je švisnil po žicah in delavci so z vpitjem opozarjali ljudi naj pazijo, naj se ne bližajo podpornikom. In spodaj v dolini, pri zadnji postaji je vagonček obstal in tam so ga drugi delavci izpraznili. Ves čas si slišal klice: „alo - lop - lop“ in vsi so vedeli kaj se godi.

A zdaj je bilo vse tiho; ni bilo več ne prve in ne zadnje postaje! In ne Uskokov, železnico so odpeljali v Bosno. Bila je le tišina in zaraslo grmovje!

Peljali so se naprej, a povedali so ji, da ne morejo do Pogaje jame. Tam je zdaj že Hrvaška, je zelena meja.

Zgodilo se je v Sloveniji

NOVI UČBENIK ANDREJA ROTA

Založba Modrijan je izdala delo Andreja Rota *Etika in družba*, ki je šolska knjiga, zastavljena kot prvi korak k spoznavanju temeljnih etičnih in splošnih človeških „vprašanj“, je avtor zapisal v njenem uvodu; delo še nima statusa učbenika, založnik, avtor in soavtor številnih podobnih knjig in nekdanji urednik DZS Branimir Nešović pa je povedal, da si bo prizadeval za ustrezno priporočilo strokovnega sveta in njegove komisije za učbenike in učila, da bi Rotova Etika in družba skupaj z delovnim zvezkom, ki ga bodo še pripravili, postala pripomoček za pouk tega izbirnega predmeta v 7. in 8. razredu osemletke.

Pustili so avto v senci in se peš napotili naprej: vseh vrst drevja je tam raslo, smreke, bukve, hrasti. Vedela je, da v jeseni listje porumeni in pozlati in predno odpade, se vse gorovje sveti v rumeno-rdeči barvi. Na košenicah je cvetelo gorsko cvetje.

Pripeljali so se do prostorne košenice, odkoder je bil prelep razgled v dolino — z domom v ospredju in zadaj mestecem. In še dlje nepregleden gozd. „Tudi tja morava“, jo je opomnila prijateljica. Prikimala je in opazovala pravo nebo. „Kako je lepo!“, je vzdihnila ob misli, da bo vsa ta lepota zanjo kmalu le spomin...

Vrnila se je v mesto in hodila po starih ulicah. Ogledovala je stara poslopja, stare cerkve in trg. Na trgu bo Miklavžev sejem in za božič bo polno smrek in še marsikaj, kar spada k praznovanju. V deželo bo prišla zima, sneg in mraz. Zvonovi bodo praznično pritrkavali, v domovih bodo na smrekah gorele svečke, pastirčki se bodo bližali jaslicam.

Kljub vročini prihaja pismonoša z daljnimi voščili v te južne kraje! Kljub vsemu bodo tudi tukaj gorele svečke na drevesčkih in božje Dete bo ležalo v jaslih. Prisluhnili bomo božičnemu evangeliju tukaj in tam in v mislih bomo združeni! Čez nebo bo poletela zvezda in nje utrinki se bodo razpršili tukaj in tam!...

SESTANEK PREDSEDNIKOV DRŽAV EZ

Predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek in zunanji minister Davorin Kračun sta se 15. decembra, udeležila srečanja predsednikov držav ali vlad in zunanjih ministrov petnajstih članic Evropske zveze in enajstih pridruženih članic v okviru evropskega vrhunškega srečanja v Dublinu. Drnovšek je na sestanku spregovoril o pričakovanih Slovenije v zvezi z Evropsko zvezo in izrazil upanje, da bodo države članice kmalu ratificirale evropski sporazum s Slovenijo, kot je nedavno že storil Evropski parlament.

SKD V NOVI INTERNACIONALI

Svet Evropske ljudske stranke (EPP), ki je prejšnji teden zasedal v Bruslju, je soglasno sprejel Slovenske krščanske demokrate (SKD) med opazovalce v tej internacionali, ki združuje krščanskodemokratske in ljudske stranke iz držav članic Evropske zveze ter ima svoji frakciji v evropskem parlamentu in skupščini Sveta Evrope.

Po STA

Sklepna prireditvev Srednješolskega tečaja

Dne 16. novembra je bila v Slovenski hiši, kjer deluje srednješolski tečaj, zaključna prireditev ob koncu šolskega leta. Razredniki so dijakom razdelili spričevala, nakar je bila v cerkvi Marije Pomagaj zahvalna sv. maša. V dvorani škofa Rožmana pa je bil nato, kot je že tradicija, uradni zaključek tečaja z daljšo prireditvijo. Poleg dijakov so bili prisotni tudi starši, drugi sorodniki in predstavniki slovenskih šol, ustanov in organizacij. Prisotnost staršev na začetku in zaključku vsakoletnega tečaja ali pa na roditeljskih sestankih kaže na to, kateri vzamejo šolo zares, katerim pa je obiskovanje tečaja le formalnost, ki naj zadosti sicer priznani moralni dolžnosti.

Najprej so se prisotni poklonili argentinski, slovenski in papeški zastavi ter zapeli argentinsko in slovensko državno himno.

Sklepno prireditvev je počastil s svojo prisotnostjo bivši ravnatelj in dolgoletni profesor srednješolskega tečaja ter pravkar izvoljeni poslanec v slovenski parlament na listi SKD, lic. Marjan Schiffrer. Napovedovalec prireditve arh. Jure Vombergar se mu je zahvalil za to pozornost in ga pozdravil v imenu profesorjev STRMB. Pozdravil je predsednika osrednjega društva Zedinjena Slovenija, v katerega okviru deluje Srednješolski tečaj, Marjana Lobodo. Sledili so pozdravi vsem sedanjim in bivšim profesorjem in profesorjem, delegatu msgr. Jožetu Škerbcu; šolskemu referentu ZS Francetu Vitrihu ter vsem voditeljicam in učiteljicam naših osnovnošolskih tečajev, staršem dijakov, posebno članom Odbora staršev, ki so se skozi vse leto trudili, da je tečaj tudi v drobnih stvareh v redu deloval. Nato je

pozdravil gosta iz Slovenije, župnika Jožeta Mikuša s fare Šebrelje blizu Idrije in kožno diakoninjo in dijakke, ki jim je namenjena ljubezen, skrb in trud profesorjev. Pozdrave vsem prisotnim sta poslala zaradi boleznih odsotna profesorja dr. Marko Kremžar in Frido Beznik. Zatem je ravnateljica tečaja prof. Neda Vesel Dolenc spregovorila ob sklepu šolskega leta 1996.

Kot običajno so profesorji tudi letos izbrali najboljšega dijaka oz. dijakke vsakega letnika. S tem, ko izražajo javno priznanje najboljšim, bi radi vzpodbudili tudi ostale, da se bolj potrudijo; da ne bi zapadli tako razširjenemu vzdušju v današnji družbi, ki mrzi vsako odličnost, ki izstopa iz povprečja; to, kar španski filozof Ortega y Gasset imenuje „odio a la excelencia“ in se na žalost tudi med našimi mladimi širi. Priznanja želijo pobuditi zdravo tekmovanje ali vsaj prizadevanje za preseganje povprečnosti.

Razredniki posameznih letnikov so izročili priznanja in sicer knjige, ki jih je daroval sekretar za Slovence po svetu, dr. Peter Vencelj. Priznanja so dobili:

Najboljša dijaka prvega letnika, **Pavel Klemenčič** in **Danijel Kocmur** ter dopisni dijak **Pavel Zupanc**; drugega letnika, **Saška Kovačič**; tretjega letnika, **Martin Pavlovčič**; četrtega letnika, **Erika Poglajen** in dopisna dijakinja **Andreja Zupanc**; petega letnika: **Veronika Godec** in **Martin Sušnik**.

Sledil je pomemben obred predaje zastav.

Mlad človek doživlja v letih šolanja vse polno sprememb in menjav, kar marsikoga zbega in naredi nanj vtis, da ni nič stalnega. A v vsaki dobri šoli - in tak naj bi bil

tudi srednješolski tečaj - se poudarjajo osnovne vrednote zvestobe, spoštovanja in ljubezni, katere simbolično predstavljajo zastave: papeška pomeni zvestobo katoliški Cerkvi, argentinska zastava pomeni spoštovanje do te velike, svobodne dežele pod Južnim križem, ki je pred 48. leti gostoljubno sprejela begunce pred komunističnim totalitarizmom v Sloveniji in ki je rojstni kraj dijakov, ki študirajo in se pripravljajo na življenje. Slovenska zastava pa pomeni ljubezen do dežele, kjer so naše korenine, od koder izhaja naš rod, kjer je zibelka kulture, katero so dijaki prejeli od svojih staršev.

Dijakinja 2. letnika, Saška Kovačič je sprejela papeško zastavo, dijak 3. letnika, Martin Pavlovčič je sprejel argentinsko zastavo, dijakinja 4. letnika, Erika Poglajen in Andreja Zupanc pa sta sprejeli slovensko.

Nato so se prisotni poslovili od zadnjega letnika, letošnje RASTi, 25. po vrsti. Ravnateljica in profesorji so jim razdelili spričevala in diplome. V imenu abiturientov, ki so odšli letos iz tečaja, je spregovorila in se zahvalila **Veronika Godec**.

Letošnji petošolci so tudi pripravili lep almanah z naslovom „Kje domovina si?“, katerega so nesli s seboj v Slovenijo na svojem abiturientskem potovanju in ga tam razdeljevali. Ob tej priložnosti so ga predstavili navzočim, ga razdelili med profesorje, ostalim pa je bil na voljo po prireditvi.

V imenu Odbora staršev dijakov srednješolskega tečaja je spregovorila Janika Jesenovec.

Potem, ko so navzoči stali in v tišini pozdravili odhod zastavonoš s papeško, argentinsko in slovensko zastavo, je sledil nastop dijakov 1. letnika, kateri so pod vodstvom profesorja žive besede Frida Beznika pripravili za to prireditev recitacijo Prešernovega „Uvoda h Krstu pri Savici“.

Dijaki petega letnika pa so tudi v prireditvi prof. Frida Beznika, četudi v njegovi neprostovoljni odsotnosti, podali recitacijo Župančičeve poezije „Z vlakom“.

Da se ohrani stara in že tradicionalna študentovska navada, so odhajajoči, vseh učenosti polni in življensko izkušeni in preizkušeni abiturienti, predali ključ modrosti ubogim, neukim, neizkušenim in često preizkušanim četrtošolkam in četrtošolčkom, nakar je bilo pričakovati, da bodo ti izrazili svojo hvaležnost in morebitno ginjenost ob tolikšni širokogrudnosti in velikosrčnosti poslavljajočih se modrecev in ekspertov v življenskih izzivih. Kar se je tudi zgodilo!

Napovedovalec je zatem sporočil še to, da je bila na zadnjem sestanku profesorjev soglasno izvoljena za ravnateljico srednješolskega tečaja za leto 1997 letošnja ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc, za kar so ji prisotni izrazili priznanje.

Končno je prišlo do trenutka, katerega so vsi dijaki od 1. do 4. letnika srednješolskega tečaja eni željno in nervozno drugi pričakovali, medtem ko so si grizli nohte ali ustnice; trenutka, ko naj bi zvedeli za vsakoletno počitniško nalogo. Za vpis v slovenski srednješolski tečaj ravnateljica Marka Bajuka bo namreč potrebno prihodnje leto predstaviti počitniško nalogo v obliki pisma sorodniku ali prijatelju v Sloveniji, z naslovom: „Kako živimo v Argentini“. Naloga mora obsegati vsaj dva lista, oz. štiri strani normalnega formata in pisave.

Napovedovalec arh. Vombergar, se je vsem skupaj zahvalil za udeležbo in sodelovanje. Povabil jih je, da za sklep zapojejo pesem „Slovenija v svetu“ in s tem zaključijo slavo. Vse prisotne je povabil, da si ogledajo razstavo fotografij, ki jih je pripravila Rast 25 s svojega abiturientskega potovanja po Sloveniji, Avstriji in Italiji.

Zaključek slovenske šole v San Justu

V nedeljo, 8. decembra smo praznovali zaključek Balantičeve osnovne šole v našem domu San Justo.

Pred polno dvorano so se vrstili od pete popoldanske ure pestri prizori, pri katerih so sodelovali vsi otroci naše šole. Otroci od vrtca do zadnjega razreda so lepo in urejeno nastopili pod vodstvom svojih učiteljic, ki so požrtvovalno nudile svoj čas pri vajah. Tako smo videli naše indijanke, vojake, škratke, metuljčke, miške, pika-polonice, zajčke, sončka, luno, rožice, gobice in vse živalice, ki naj bi se našle v otroških pravljicah. Skrbno delo mamic je omogočilo prelepa oblačila teh naših nastopajočih „zvezd“. Kar veselje jih je bilo gledati, kako so mali korajžno nastopili in gladko povedali vsak po vrsti dolgo vadene besede.

Starejši, kakor izurjeni strokovnjaki v teatralnih predstavah, so pripravili prekrasni prizor, v katerem je vsak po svoje najbolj prikazal osebni talent.

Po končanem delu otroških nastopov je sledil govor predsednika šolskega odbora Marjana Grilja ter naše voditeljice Angele Klanškove. Jasni nagovor s konkretnimi željami, čestitkami in tudi malo opomina je bilo kar primerno za naš „zadnji“ dan

pouka. Napeto smo poslušali njeni poudarek o pridnosti otrok, kakor tudi zahvalo za požrtvovalno delo učiteljic in staršev ter bistri nasvet o stalni potrebi izpopolnjevanja slovenskega jezika tako doma kakor v šoli. Branje kakor tudi govorjenje v slovenskem jeziku je bil nasvet naše voditeljice, ki dobro ve, kaj je najbolj potrebno za nas in za naše otroke. Sledila je ganljiva poslovitev otrok zadnjega leta kakor tudi priznanje otrokom s popolnim rednim obiskom šole. Govor kateheta Toneta Bidovca je zaključil kulturni program.

Pridno delo mamic je omogočilo, da smo se okrepili ob pričakovanju sv. Miklavža pri dobrem pecivu in lepo pogrnjenih mizah. Nemirnost otrok je naraščala vsako minuto, dokler niso končno vse luči ugasnile. Sv. Miklavž je že bil že pri nas s svojo četo angelov in parkeljev. Besede sv. Miklavža so napolnile napeta otroška useša in sigurno ostale zapisane kakor v kamen v njihovem spominu. Ko so pa dobili darila, ki jih je prinesel, so se polni veselja in nasmeha vrnili vsak k svoji mizi. Leto pričakovanja je že za nami a tudi pred nami, ko se bomo znova vsi zbrali, da bomo doživeli te lepe družinske trenutke.

Prvi in drugi razred.

Peti, šesti, sedmi in osmi razred.

ZSMŽ

V dobroteljni sklad Zveze slov. mater in žena so darovali: ga. N.N. \$ 20.-; ga. Mira Ecker \$ 50.-; ga. Marija Eiletz U\$D 100.-; ga. Pavlina Dobovšek \$ 100.- namesto cvetja pokojnim; ga. Helena Gričar \$ 30.- v spomin ge. Klemen; g. Gornik \$ 10, dar Zvezi ge. Julči Zupan U\$D 1000.-, ga. N. N. \$ 10.-

Vsem hvala lepa!

JANŠEVA STRANKA SDS

Dragi člani in prijatelji! Pristrčna voščila vsem Vam in Vašim dragim ob rojstvu Boga-človeka ter uspeha, sreče in žegnja božjega v Novem letu 1997.

Janez Janša, Ivan korošec

V Ljubljani, 19. decembra 1996

SLOVENC V ARGENTINI

Osebne novice

Rojstvo: Rodil se je v Bariločah Marko Mavrič sin Marjana ter Danice roj. Jerovšek. Čestitamo!

Krsta: v nedeljo, 22. decembra, je bil krščen Niko Lofaro, sin Fabiana in Olge roj. Miklič. Botra sta bila Patricia Osmolski in Jure Miklič; krstil je župnik Matija Borštnar.

V Slovenski cerkvi Marije Pomagaj je bila, v nedeljo, 22. decembra, krščena Alenka Marija Forlenza Podboj, hčerka dr. Carlosa Forlenza in ge. Ernestine roj. Podboj. Botra sta bila Marjan in ga. Jožica Grilj; krstil pa je delegat Jože Škerbec.

Čestitamo!

Novi diplomanti: Na državni univerzi UBA je končal študije in postal Contador Público nacional Marko Vitrih.

Na fakulteti ekonomskih ved Buenos-aireske univerze je končal študije cont. Danijel Škraba in postal Licenciado en Administración.

Na Universidad del Salvador je diplomirala Nevenka Godec kot Traductora Pública Nacional de Inglés.

Na Instituto Superior de Educación Católica je diplomirala kot profesorica angleščine Marjanca Kocmur.

Na Moronski Univerzi je diplomirala kot arhitektka Lenka Košir Kocmurjeva.

Aleksander Skale je dokončal 16. decembra 1996, študije na višji časniškarski šoli Deportea ter postal diplomiran časnikar.

Čestitamo!

Smrti: v San Justo je umrla Barbara Gregorin por. Falduto (38), v Hurlinghamu Franci Holosan (72). V Kanadi je 21. decembra umrl Jože Osana, skladatelj himne Slovenija v svetu. Naj počivajo v miru!

Obisk Slovenskega prevskega zbora Mendoze v domovino

Leta 1991, kot je Slovenija postala samostojna država, je tudi odprla vrata politični emigraciji. Tako so se začele kulturne izmenjave med domovino in izseljenstvom. Obiskovanje pevskih zborov, oktetov, folklornih in drugih skupin se od tistega časa dalje neprekinjeno vrstijo.

Tudi Slovenskemu pevskemu zboru v Mendozli je posijalo pomladansko sonce. Na povabilo Izseljenškega društva Slovenija v svetu iz Ljubljane se zbor že dve leti intenzivno pripravlja na obisk v domovino.

Štirideset let in več let je zbor prepeval slovenske domorodne pesmi, pripravljaj koncerte in se s to pesmijo v duhu sprehal po domovini. Pesem jih je povezovala, jim krepila domovinsko ljubezen, navduševala za slovenstvo. Po slovenski pesmi so otroci, rojeni v tujini, spoznavali Slovenijo in jo čustveno doživljali. Pesem jim je budila zavest pripadnosti slovenskemu narodu, jim predstavljala nepozabno domovino svojih staršev.

Bliža se 21. decembra in z njim tudi prvi nastop mendoškega Slovenskega pevskega zbora v domovini, ko bo v Pivki imel svoj prvi koncert. To bo čas, ko bodo s pesmijo na ustih in notranjem doživetjem slovenske melodije dejansko spoznali svojo v duhu tolikokrat obiskano domovino.

Pevovodja zbora je Fernando Mejías,

poročen s Slovenko in lep zgled slovensko-argentinske kulturne integracije. Pod njegovim vodstvom se zbor že nekaj mesecev temeljito pripravlja na to pomembno gostovanje.

Vsi si želimo, da bi bilo gostovanje v domovino vsestransko uspešno za zbor in vso slovensko skupnost v Mendozli.

Nastopi Slovenskega pevskega zbora bodo:

— v soboto, 21. decembra ob 19. uri v Kulturnem domu Sonček v Pivki;

— v nedeljo, 22. decembra ob 9 uri. prenos pete sv. maše v cerkvi Srca Jezusovega po radiu Slovenija;

— v ponedeljek, 23. decembra ob 19. uri božični koncert v Dobu pri Domžalah;

— v četrtek, 26. decembra, dvodnevno gostovanje med koroškimi Slovenci v Celovcu in okolici;

— v soboto, 28. decembra ob 19. uri koncert v Šmartnem pri Slovenj Gradcu (v nedeljo pa ob 10. uri peta sv. maša);

— v nedeljo, 29. decembra ob 19. uri koncert v frančiškanski cerkvi v Ljubljani;

— v četrtek, 2. januarja ob 19. uri koncert v Logatcu;

— v petek, 3. januarja ob 19. uri koncert v Primskovem pri Kranju.

Boštjan Kocmur,
Demokracija 19.12.1996)

Tretji in četrti razred je predstavil igro „Muca Copatarica“.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

TURIZEM

ILIANA TUR **IATA**
Lefalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
LEGAJO N° 3545-82 Y. Yrigoyen 2742 - San Justo

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan - od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148
dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16. do 20. Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300
dr. Cecilija Dimnik Leber, odvetnica. Vsak dan od 15. do 19. - Av. Santa Fe 56, San Isidro - Tel.: 743-7966

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón - Tel.: 489-3319. Izdelovanje okvirjev za slike (olja, akvareli, fotografije). **Tomislav Štrfiček** - Tel.: 658-4160

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Buenos Aires - Tel./Fax: 656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Urađuje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Urađuje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

SLOGA OBVEŠČA:

NAGRADNO ŽREBANJE ZA DVE VOZOVNICE BUENOS AIRES-LJUBLJANA-BUENOS AIRES BO

7. JANUARJA 1997

- Žrebani bodo člani, ki imajo KARTO SLOGA, vsak z eno številko!
 - Imetniki MASTERCARD-CARTA SLOGA, vsak z dvema številkami!
- Oboje si lahko nabavite še letos - do 30. decembra.

SLOGA DA VEČ!

V SLOGI JE MOČ!

Sele, 10. 12. 96

Spoštovani gospod Debeljak!

V lastnem imenu in v imenu Narodnega sveta koroških Slovencev Vam želim lepe in blagoslovljene božične praznike ter srečno, zdravo in uspešno novo leto. Hvala Vam za Vašo gostoljubnost, zlasti za vse pozornosti, ki smo jih bili deležni z Vaše strani v času našega bivanja med Vami.

Iz Argentine smo se vrnila na Koroško z globokimi vtisi in opogumljeni in okrepljeni v vsakodnevnem prizadevanju za ohranitev slovenske besede in pesmi na Koroškem in v celem svetu.

Lep*pozdrav

Nanti Olip

Blagoslovljene in milosti polne praznike gospodovega rojstva ter srečno in uspehov polno novo leto 1997 vošči vsem rojakom doma in po svetu izseljensko društvo „Slovenija v svetu“!

Štula 23 — Šentvid — Ljubljana — Slovenija.

Pismo o Teharjah

Bliža se konec Gošpodovega leta 1996 in prav je, da si vsaj pisno voščimo božične praznike in srečno novo leto. Po daljšem času Vam ponovno pišem, da Vas seznanim s situacijo v zvezi z izgradnjo Parka spomina Teharje.

Verjetno ste že zvedeli za dva novo odkrita množična grobova v severnem delu mesta Celja. Pri drugem gre za povsem „slučajno“ odkritje masovnega grobišča na področju nekdanjega protitankovskega jarka, ki so ga Nemci naredili okoli Celja. Zaradi izredno močvirnega terena je bilo potrebno izkopavanje prekiniti. Najdbišče je zavarovano. Izkopavanje se bo nadaljevalo spomladi, ko se bo zemljišče osušilo, a poleg tega ga bo potrebno še dodatno izsušiti. Strokovnjak s področja sodne medicine iz Ljubljane mi je dejal, da obstaja velika verjetnost, da se bo glede na sestavo tal morda naletelo še na nepopolnoma razpadla trupla. Ob drugem odkritju smo zelo ostro reagirali. Sklical sem tudi teharsko komisijo, katere predsednik sem, in zahteval, da se preiskava vsestransko nadaljuje. Sem tudi v stalnem kontaktu s preiskovalnimi organi, to je s policijo in sodiščem. Veliko oporo imam tudi v generalnem tožilcu R. Slovenije g. Drobniču.

Končno smo po več posredovanj letos dobili od Vlade R. Slovenije (Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ki je pristojno tudi za grobove povojnih žrtev terorja) prvih 6 milijonov SIT za pričetek del za prvo fazo Parka spomina Teharje. Poleg tega je že podpisana pogodba za zgraditev I. faze, to je osrednjega 18,50 metrov visokega obeliska, katerega vrh predstavlja Kristusovo krono. Končno je tudi 4. novembra 1996 Upravna enota Celje izdala gradbeno dovoljenje za gradnjo. Vložili smo ogromno naporov, da smo zadnji trenutek dobili vse potrebno in tako porabili letošnji denar, ker bi sicer zopet zapadel. Verjetno ne bi uspeli, če ne bi bil to ravno predvolilni čas. Predsednik Vlade RS je iz vrst LDS, prav tako tudi minister, katerega ministrstvo vodi preko gradbenega odbora gradnjo

Parka spomina Teharje. V tem gradbenem odboru sva med drugim tudi dr. Tine Velikonja in moja malenkost. Žal tega dogodka ni dočkal teharski župnik g. Marijan Rozman, ki ga je letos spomladi poklical Bog k sebi. Pokojni gospod župnik je bil v veliko pomoč teharski komisiji pri njenem delu.

Na dan Vseh svetih zvečer je imela nova slovenska televizija TV3 enourno okroglo mizo o grobiščih vojnih in povojnih žrtev komunističnega terorja. V oddaji so sodelovali dr. Tine Velikonja, Viktor Blažič, dr. Franc Zagožen, dr. Janez Črnej iz Celja in moja malenkost. Oddaja je bila med poslušalci ugodno sprejeta. Žal oddaje TV3 še ne more gledati cela Slovenija.

Prav lepo Vas pozdravljam z najboljšimi željami v novem letu 1997 in obliko božjega blagoslova ob prazniku Kristusovega rojstva.

Janez Lampret

V Celju, dne 9. decembra 1996

Tujci v Sloveniji

Doslej je za nekaj več kot 1,6 milijarde dolarjev neposrednih tujih vlaganj v slovenska podjetja.

Banka Slovenije (BS) je na svoji zadnji seji obravnavala podatke o naložbah tujcev v slovenska podjetja in v slovenske vrednostne papirje. Po zadnjih podatkih so neposredne naložbe tujcev v slovenska podjetja konec 1995 dosegla 1,642 milijonov dolarjev.

Po podatkih BS o stanju neposrednih tujih naložb je konec leta 1993 vrednost neposrednih tujih vlaganj v Sloveniji znašala 954 milijonov dolarjev, konec leta 1994 pa 1.275 milijonov dolarjev. Konec 1995 leta pa je stanje vseh neposrednih naložb tujcev v Sloveniji doseglo vrednost 642,7 milijona dolarjev. V enem letu so se tuje naložbe povečale za 367,7 milijona dolarjev.

Po podatkih BS so bila konec leta 1995 v Sloveniji 1403 podjetja z lastniškim deležem tujcev, ki je bil večji od desetih odstotkov v celotni lastniški strukturi podjetja. Število neposrednih tujih naložb pa je bilo lani nekoliko večje od števila podjetij s tujim kapitalom. To je zato, ker ima posamezno podjetje lahko več tujih lastnikov oziroma vlagateljev. Število neposrednih tujih naložb je po podatkih ob koncu preteklega leta znašalo 1512.

Na prvem mestu med vsemi tujimi vlagatelji v Sloveniji je bila konec lanskega leta Avstrija, ki je imela za skoraj 450 milijonov

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-1) 636-0841

Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 307-1044

(1101) Buenos Aires

dolarjev vseh neposrednih tujih naložb. To pa je tudi skoraj tretjina vseh neposrednih tujih vlaganj v Sloveniji. Na drugem mestu je Hrvaška s 407 milijoni dolarjev neposrednih vlaganj. Tako visok delež Hrvaške je najverjetneje posledica njenega lastniškega deleža v jedrski elektrarni Krško in v begunjskem Elanu. Nemčija je z 238 milijoni dolarjev neposrednih tujih vlaganj v Sloveniji šele na tretjem mestu, Francija s 158 milijoni dolarjev pa na četrtem mestu.

V prvih devetih mesecih letos je bilo za približno 95 milijonov dolarjev prilivov tujih vlaganj.

Zanimiva je tudi primerjava neposrednih tujih vlaganj v Sloveniji s podobnimi državami v prehodu, kot sta na primer Češka in Madžarska. Neposredna tuja vlaganja na Češkem so po podatkih Češke centralne banke v prvih devetih mesecih letos znašala 970 milijonov dolarjev, od leta 1990 do konca letošnjega septembra pa skupno kar 6,7 milijarde dolarjev. Na Madžarskem pa po izjavi madžarskega ministra za delo dosednji obseg neposrednih tujih vlaganj znaša kar 15 milijard dolarjev.

Po STA

„Glej dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da je v torek, 10. decembra v 73. letu starosti po daljši in hudi bolezni odšla k svojemu Stvarniku naša draga mama, stara mama, sestra in teta

Angela Klemen roj. Koprivec

Zahvaljujemo se vsem, ki so ji pomagali pri bolezni in spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo msgr. Jožetu Škerbcu za molitev ob krsti, dr. Juretu Rodetu in Franciju Cukjati za vso tolažbo v bolezni in za pogrebno sv. mašo.

Otroci: Mari, Ani, Mihi, Zinka, Lenči
Snaha/zeti: Metka Vasle, Jože Žurga, Julio Vázquez, Tone Komar
Vnuki: Nataša, Veronika, Marjana, Tatjana, Tomi, Andrejček, Javierček
Sestra: Lojzka Sušnik z družino in ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Miramar, Slovenija